

Kulturen i fokus

På Kommunernes Skolebiblioteksforenings årsmøde i maj blev Bylderup Skole kåret som Årets Skolebibliotek 2008/2009 for sin enestående indsats for kultur i lokalområdet.

Langt ude på landet mellem bløde bækker og vejende kornmarker ligger Bylderup. Med sportshallen på den ene side og børnehaven på den anden ligger Bylderup Skole og udfylder sin plads som central figur i landsbylivet.

Med sine 300 elever og 25 lærere er det en lille skole, men den rolle skolen spiller i byen er bestemt ikke lille.

På skolebiblioteket arbejder to ildsjæle: Anette Gersbo og Berit Sønnichsen.

Der må en årsplan til

Anette Gersbo er læsevejleder og specialundervisningsvejleder og har været på skolebiblioteket i en del år. Berit Sønnichsen har været på skolebiblioteket i tre år, og ud over sine timer der, er hun dansklærer og klasselærer. Hun blev færdig som skolebibliotekar i januar i år.

I alt er skolebiblioteket bemandet 21 timer om ugen, men biblioteket er tilgængeligt i hele skolens åbningstid.

For de to skolebibliotekarer handler det om at få mest muligt ud af de timer, de er på skolebiblioteket. Derfor har de udarbejdet en årsplan, og når de skal afgøre, hvilke aktiviteter eller projekter, der skal bruges tid på, skeler de meget til denne plan.

Det er også meget vigtigt for dem, at de aktiviteter, de beslutter sig for at skabe eller indgå i samarbejde om, er realistiske både i udformning og i appel til skolens

øvrige personale. Ofte stiller de hinanden spørgsmålet: Tror vi, lærerne vil være med til det?

Sidste år havde skolebiblioteket bl.a. følgende aktiviteter i årsplanen: OL i Beijing, Grundtvigs 225 års fødselsdag, Aabenraa Litteraturfestival, Smart-Parat-Svar, Naturvidenskabsfestival, Dåseryd-derkampagne, Forundringsuge, Det amerikanske præsidentsvalg, Verdens Poesidag og Orlaprisen.

Godt kommunalt samarbejde

Skolebiblioteket havde også fokus på Nordisk Biblioteksuge. I hver bibliotekstime

Af Maria Eriksen Britt

Skolebiblioteket er fuld af liv, og det gælder om at få mest muligt ud af den tid, man er der – både for elever og personale.

Årets Skolebibliotek 2008/2009

Bylderup Skolebibliotek vandt prisen som Årets Skolebibliotek med projektet "Kultur på tværs – 6372".

Som vinder af prisen fik skolen et gavekort på 25.000 kroner til Lammhults Biblioteksdesign A/S, hvor de to skolebibliotekarer kan vælge mellem firmaets mange flotte møbler. Skolen modtog også et håndgribeligt bevis på titlen i form af et smukt, originalt kunstværk udført af den unge Charlotte Hansen fra projektet ungkunst.nu.

I forbindelse med kåringen producerede Kommunernes Skolebiblioteksforening en videopræsentation af de tre finalister. Videoen kan ses på youtube.com ved at søge efter "Årets Skolebibliotek".

læste en af de to skolebibliotekarer op for klasserne i skåret af stearinlys og en lom-melygte til stor glæde for både lærere og elever.

Skolebiblioteket havde i løbet af skoleåret tillige besøg af to forfattere, Henrik Einspor og Charlotte Blay. Begge forfatterbesøg var arrangeret af Pædagogisk Udviklingscenter i Aabenraa.

I det hele taget nyder Bylderup Skoles to skolebibliotekarer samarbejdet med kommunens øvrige skolebibliotekarer og det pædagogiske udviklingscenter. Skolebibliotekarerne mødes ca. 10 gange om året og deler oplevelser med hinanden.

Hvert møde har et tema som f.eks. kan være bibliotekskundskab, arbejdstidsaf-tale, digitale læremidler eller information om kommunens fælles skolebibliotekssystem.

For nylig har man blandt skolebibliotekarerne også aftalt, at to skolebibliotekarer til hvert møde forbereder et lille oplæg om et projekt på skolen. Dette bliver

Anette Gersbo (th.) og Berit Sønnichsen har arbejdet sammen på skolebiblioteket i tre år. I fællesskab udgør de et stærkt team og er hovedkræfterne bag "Kultur på Tværs – 6372".

præsenteret for resten af gruppen, så man på den måde får videreformidlet gode erfaringer og ideer.

I kommunen har man også haft fokus på, hvordan man håndterer et generationsskifte på skolebiblioteket.

God forankring

På Bylderup Skole stod man over for udfordringen med generationsskifte, da tidligere skolebibliotekar Poul Christensen for et par år siden skulle på pension. Skolebiblioteket og ledelsen var enige om, at der skulle være rigtig god tid til indkøring af Berit Sønnichsen, som skulle være den nye skolebibliotekar.

For både Berit Sønnichsen og Anette Gersbo var det en stor hjælp, at man havde god tid til at integrere den nye medarbejder. Det gjorde overgangen lettere, og de vil også i fremtiden tænke meget på, hvordan det skal gribes an, når et nyt ansigt skal finde sin plads på skolebiblioteket.

Samtidig har Berit Sønnichsen været meget glad for, at hun har haft timer på skolebiblioteket både før og under sin uddannelse, fordi det giver øget indsigt i det, man skal lære.

I forbindelse med generationsskiftet skulle Berit Sønnichsen også overtage et af skolebibliotekets vigtigste projekter: "Kultur på tværs – 6372".

Projektet startede i 1997, hvor den tidligere skolebibliotekar Poul Christensen og en del lokale foreninger var enige om, at der var et stort behov for øget kulturel aktivitet i området.

Alle foreningerne tilbød en eller flere aktiviteter i løbet af året og betalte et mindre beløb for at deltage. Samtidig søgte de primære kræfter bag projektet midler fra forskellige fonde.

Skolebiblioteket som primus motor

Projektet var egentlig en succes, men langsomt faldt det alligevel fra hinanden, fordi færre og færre foreninger tilbød aktiviteter og arbejdskraft.

Lokalområdet betyder meget i Bylderup. Der er langt til det meste, og "Kultur på tværs – 6372" spiller en vigtig rolle ved at give områdets børn mulighed for at få kulturelle oplevelser, de ellers ikke ville få.

I flere år holdt man dog fast i byens efterårsfestival, hvor der blev arrangeret workshops med forskellige aktiviteter, og skolebiblioteket arrangerede en teaterforestilling. Men også efterårsfestivalen måtte efter et par år aflyses.

De involverede parter tog nu alt op til revision. Skulle man lukke og slukke hele projektet, eller kunne man finde en måde, hvorpå en form for kulturtilbud til borgerne kunne leve videre?

Løsningen blev, at skolebiblioteket påtog sig rollen som primus motor for projektet. Som de to skolebibliotekarere siger i dag:

- Vi har kræfterne og kompetencen, og vi bærer bestemt også et ansvar for den kulturelle dannelse af lokalbefolkningen – især børnene.

I dag er det Borgerforeningen for Lendemark, Bylderup og Bylderup Bov, Bylderup/Burkdal Idrætsforening og Bylderup Skole/Skolebibliotek, der bærer projektet med skolebiblioteket som absolut frontfigur og arbejdshest.

Det centrale i samarbejdet mellem de tre institutioner er, at der hvert år skal arrangeres to teaterforestillinger for børn og

voksne i Bylderup og omegn. Den primære målgruppe er børn i alderen fem til ni år og deres familier, og forestillingerne skal være så billige som muligt, så alle har mulighed for at deltage.

Der er langt til alting

Skolens ledelse bakker i høj grad op om projektet. Berit Sønnichsen er tovholder for hele forløbet, og skolen giver ti timer om året til denne opgave. Samtidig stiller skolen lokaler til rådighed gratis, så projektet ikke også skal bruge penge på lokaleleje, der kan være en næsten uoverkommelig post.

Indstillingen

Bylderup Skole blev indstillet til Årets Skolebibliotek af kommunens skolebibliotekskonsulent Lene Pagh. I sin indstilling skrev hun blandt andet:

"Jeg vil hermed gerne indstille Bylderup Skolebibliotek for deres spændende og grænseoverskridende kulturprojekt, som rækker ud over skolebibliotekets sædvanlige ydelser. (...) Bylderup Skolebibliotek vil fortsætte med samarbejdet om at give områdets børn og unge nogle oplevelser, som ligger ud over det, den enkelte forening/institution tilbyder."

Skolen beskæftiger sig bredt med kultur. Ned fra loftet hænger en række forandringsdigte, som eleverne for nylig har skrevet. Hver fik en frugt, som blev beskrevet, spist og beskrevet i sin nye form.

For skolen og for skolebiblioteket er det meget vigtigt at være med i "Kultur på tværs – 6372" og sikre, at projektet fortsat blomstrer.

Det giver rigtig god reklame for skolen og understreger skolens position som samlingssted for lokalbefolkningen – også når det handler om kultur, fortæller de to skolebibliotekarere og forklarer:

- Vi bor, hvor vi bor. Der er forholdsvis langt til alting, og hvis vi ikke tilbyder kulturelle oplevelser, så får børnene måske slet ikke nogen.

- Der er langt til de større byer, og mange af forældrene er vokset op her i lokalområdet og er måske ikke selv opmærksomme på behovet for kulturelle oplevelser. Det er også derfor, det er vigtigt for os, at prisen er lav.

Desværre er det svært for projektets ildsjæle at rejse penge gennem private fonde. Arrangørerne overvejer derfor i øjeblikket, om man bliver nødt til at nøjes med én forestilling om året indtil videre.

Begrundelsen

Ved overrækkelsen af prisen Årets Skolebibliotek 2008/2009, som fandt sted på Kommunernes Skolebiblioteksforenings årsmøde i Odense, sagde hovedbestyrelsesmedlem Anette Andersen blandt andet:

- Med "Kultur på tværs – 6372" er I med til at gøre jeres lokalområdes børn til hele mennesker, men I er også med til at skabe sammenhæng og fællesskab i jeres lokalsamfund. Hvis "Kultur på tværs – 6372" ophørte med at eksistere, er vi overbevist om, at der ville opstå et stort tomrum i dets kølvand. Her er skolebiblioteket med til at tilføre samfundet noget meget vigtigt, og det vil vi gerne hædre jer for.

Bærer lønnen i sig selv

Skolebibliotekets opgave er at vælge og at booke teaterforestillinger samt vide-reformidle dem til resten af byen. Især er der fokus på at få tilbuddet ud til områdets tyske institutioner. Billetter til forestillingerne koster 20 kroner og sælges i byens to banker og på skolebiblioteket.

Også skolens øvrige personale bakker op om projektet. Skolens pedel er vigtig for den praktiske afvikling, og for Berit Sønnichsen er han en uvurderlig partner, når forestillingerne skal løbe af stablen, men også vigtig i forbindelse med at få en travl hverdag til at fungere.

Når Berit Sønnichsen skal vælge, hvilke teaterforestillinger eleverne skal se i det næste skoleår, er der flere forskellige steder, hun kan lede.

Hun tager ofte på teaterfestival og ser derved mange nye teaterstykker, hun kan vælge ud fra aldersgruppen, og det lokale Center for Undervisningsmidler lægger anmeldelser af teaterforestillinger ud på Internettet. Naturligvis holder hun også øje med, hvilke forestillinger der er på programmet hos teatergrupper, hun kender i forvejen.

Alt i alt er "Kultur på tværs – 6372" et krævende projekt, men Berit Sønnichsen finder, at det bærer lønnen i sig selv.

Eleverne elsker de tilbagevendende teateroplevelser, og for dem er det en meget stor oplevelse. Samtidig betyder det meget for de to skolebibliotekarere at vide, at de er med til at berige hverdagen for både børn, forældre og kolleger.